

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 126 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ilustrirana priloga „Teden v slikah“

SLOVENE

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Tempo

Že nekaj časa se angleški ministrski predsednik Baldwin pripravlja, da dá slovo javnemu delu in oddide v političen pokoj. Takoj po kronanju kraljeve dvojice bo odločil čast prvega ministra in šel v miru uživati večer svojega življenja. O tem svojem koraku je že večkrat javno govoril. Ob takih prilikah črpa 70-letni Stanley Baldwin iz bogate zakladnice svojih življenjskih izkušenj. Nedavno je govoril pred izbranim omizjem britanskih industrijcev, katerim po svojem poreklu in poklicu pripada. Preden je prišel v politiko — in to je bilo zelo pozno — je bil član direktorija velikega industrijskega koncerna, razven tega je tudi njegova hiša lastnik ene največjih strojnih industrij na Angleškem.

Razumljivo, da je pri napitnici, ki se je spremenila v dolg govor, obujal spomine na razvoj in spremembe, ki jih je industrija doživela zadnjih 50 let. Že v poslovnem pogledu je sprememba, kakor je dejal Baldwin, zelo velika tako da ima utis, da bi ga nobena industrijska trdka ne hotela več sprejeti, ko bi se ji ponudil. Spremenili so se pa tudi delovni pogoji. Baldwin je govoril o delavcih, ki so danes kar tiče snaznosti, razsvetljave in zračnosti nekaj čisto drugega kot pred 50 leti. Danes dela delavstvo v ugodnejših razmerah. Pred 50 leti je bilo v najboljsem slučaju prejeeto 12 urno dnevno delo. Mladina, celo otroci pri 11 in 12 letih so morali dan za dnem na nočno delo. Baldwin je opisal borbe, ki jih je bilo treba voditi, da se je to stanje izboljšalo in smemo mu verjeti, da je s svojim velikim vplivom posegal aktivno v razvoj delavskega vprašanja, in sicer v prid delavstva, saj so mu radi njegovega socialnega mišljenja šaljivo vzdeli priimek torry socialist.

Vendar, je nadaljeval Baldwin, ni še tolike spremembe v delovnem času kakor v načinu dela. Tempo je danes čisto drugi. Neznansko hitri stroji omogočajo hitrejšo proizvodnjo in v ogromnih količinah. Vse obratovanje je sedaj mehanizirano. Nov način dela ima pa tudi senčne strani. Pred 50 leti, je rekel Baldwin, ni bilo nikdar slišati, da bi se kdo živčno zrušil. Tudi danes je to celo zelo pogosten slučaj. Nekdaj je delo zahtevalo od človeka več telesnega in pogosto tudi duševnega napora, sedanjí način delovnega življenja pa zahteva v prvi vrsti živcev. Ne smemo prezreti, s kakšnim živčnim naporom je združeno n. pr. vodstvo težkega tovornega avtomobila po slabih podeželskih cestah ponoči in podnevi ali prepeljati avtomobil iz Londona v Glasgow. Sedanje delo gotovo delavca boljše hrani, ga boljše oblači in mu omogoča udobnejši stan. Toda mehanizacija strojev, katerim služi, utegne tudi človeka samega izmehanizirati. Sedanje industrijsko in strojno delo povzroča v ljudeh masovno miselnost. To je slaba stran in preklestvo, ki ga je prinesla človeštvu tako imenovana ekonomska doba. Človek e vsled delovnega ozračja, ki ga obdaja, pričena tudi duševno kolektivizirati. Baldwin se boji, da bo po tej poti Anglež izgubil eno lastnosti, ki so britanski narod naredile velik v lastnih očeh in pred vsem svetom. Boji se, da se bo kolektivizirana masa navzela materialističnega svetovnega naziranja in propadla telesno in duševno. Zaključil je svoje misli s besedami: Navaditi se moram na privatno življenje in poizkusiti, da postanem stavec, ne da bi komurkoli bil v breme. Vi, gospodje, pa storite vse, da življenje naših delovnih sorojakov telesno in duševno prilijete novim razmeram tako, da narod ostane boder, samonikel in zdrav.

Ta bilanca petdesetletnega razvoja industrije in industrijskega dela je v mnogočem točna tudi za izven britanske pokrajine. Posledice hitrega tehničnega napredka čuti ves civiliziran človeški rod in vrtoglava naglica, ki jo strežba strojem od delovnega človeka zahteva, »gre vsem na živce«, ki imajo s temi stvarmi opravka. Morda bodo rodovi, ki bodo prišli za nami, kar tiče živcev krepkejši, ker bodo tehnike že bolj vajeni, kakor naš rod, ki ga je nov tempo časa, dela in življenja nekako presenetil.

Hujše so zle posledice, ki jih naglica, s katero vse drvi mimo naših duhovnih oči in duhovnega doživljanja, zapuščala na človekovem duševnem življenju. Če motrimo sodobno življenje, nam ni težko spoznati, da si že sedanja mladina izbira nov spored čisto svojevrstnih vrednot, ki pa res najbolj odgovarjajo tempu časa. Njeni ideali so še najbolj podobni svetu otroške domišljije: čutna, zaznavna velikost in veličina, hitro, rekordno gibanje in vedno kaj novega. Toda, saj ni le mladina takšna, ampak tudi široke ljudske plasti. Pri vsem, kar počenjamo, smo v nevarnosti, da zamenjamo notranjo in zunanjo veličino. Kdo si še vzame časa, da bi se dokopal do notranjega bistva kake stvari in njene prave vrednosti? Zadovoljimo se že z zunanjimi pojavi, zlasti, če so »kolosalni«. Potem je vseeno, o čem nam govorijo: o številu prebivalstva vlemest, o številnih samomorih, o velikih ladjah, ogromnih letalih, strašni brzini vlakov, o hitrih obratih novega stroja. Če se že sami ne moremo voziti v 30 urah čez Atlantik, pa se radujemo, da se vozijo vsaj drugi. In kako se veselimo rekordov! Kajti rekord je najpristnejši izraz naše miselnosti, ki obožuje vse, kar je čutno veliko in se z veliko naglico premika. Prav tako smo lačni »senzacij«, ki je druga bistvena primes naše duhovne hrane. Ni treba navajati dokazov. Najbolj vleče časopis ali čtivo, ki je senzacionalno. Treba nam je veliko novega, najljubše nekaj, kar je »edinstveno«. Vsako leto drugačen ples, vsako leto vsaj enkrat nova moda, nove zabave in razveseljevanje, pa tudi veselje nad vedno novimi iznajdbami, katerih stvarnost in vrednost seveda nihče nima časa proučiti.

Tempo časa prinaša v duhovno življenje plitkost, ki se posebno v tem odraža, da je duševna produkcija kvantitativno silovito narasla, a da je le redko tudi vsebinsko pomembna. Kako ogromno so narasle kulturne ustanove, civilizacija se širi in zbor vzgojiteljev ter prosvetiteljev predstavlja celo armado. Toda vzporedno opazujemo vedno manjše spoštovanje človeške osebnosti, ginevanje izvirnosti, padanje

Beck tri dni v Romuniji

Poljska želi jamstva

da se Romunija nikoli ne bo vezala s sovjeti

Bukarešta, 21. aprila. AA. (Rador) Semkaj pripe v četrtek na uradni obisk poljski zunanji minister Beck s svojo gospo. Obisk bo trajal tri dni. Na programu je v petek kosilo na kraljevem dvoru. Isti dan bo kralj Karol sprejel g. Becka v avdienco, zvečer bo pa večerja poljskemu zunanjemu ministru na čast. Po večerji bo sprejem. Na večerji bosta imela g. Antonescu in Beck govore.

G. Beck se bo za bivanja v Bukarešti sestal s predsednikom vlade Tatarescu in zunanjim ministrom Antonescu. Po končanih razgovorih bo v soboto izšlo uradno poročilo. G. Beck se odpelje iz Romunije v nedeljo. Politični krogi in listi pripisujejo temu obisku velik pomen in podčrtavajo prijateljske zveze med obema zavezniškimi državama. Obenem pa listi naglašajo, da so se te zveze po Antonescu obisku v Varšavi lani v novembru še okrepile.

Glavno vprašanje:

Prehod rdeče vojske čez Romunijo

Bukarešta, 21. aprila. TG. Med inozemskimi diplomati ugibajo o točnih namenih obiska poljskega zunanjega ministra polkovnika Becka še vedno dalje. Tisku očitno ni dovoljeno, da bi opozoril na nekatera značilna mnenja, ker romunska vlada želi, da se konferenca s poljskim državnikom ne zavije v mrežo intrig, za katere je danes ozračje tako ugodno.

Med poučenimi pa prevladuje vtis, da poljski obisk ni v prvi vrsti namenjen posredovanju med Romunijo in Madjarsko, kot so nekateri trdili, marveč vprašanju, če bi Romunija v primeru kakšnega bojnega spopada, pri katerem bi bila udeležena tudi sovjetska Rusija, sovjetski vojski in

sovjetskim letalom dovolila, da armada prekorači romunsko ozemlje, odnosno da letala letajo nad romunskim ozemljem. Znano je, da je svoje dni bivši romunski zunanji minister Titulescu imel v načrtu, da s sovjeti podpiše pogodbo o medsebojni pomoči, podobno pogodbam, ki sta jih sklenila s sovjeti Francija in Češkoslovaška. Titulescu je tudi deloval na to, da se zgradi naravnostna dvotirna železnica vojaškega značaja od sovjetske meje (od koder bi imela zvezo s Kijevom) skozi romunsko Besarabijo pa bo češkoslovaške meje (od koder bi bila zopet nadaljnja zveza do Bratislave). Znano je tudi, da je Romunija od podpisa pakta s sovjeti odnehala na nasvet poljske vlade. Titulescu je bil kmalu nato odstranjen iz vlade in je s tem tudi njegova sovjetska politika bila zavrnjena.

V zvezi s tem navajajo na poučenih mestih, da bo poljski zunanji minister Beck hotel razčistiti predvsem to vprašanje ter dobiti od romunske vlade trajna zagotovila, da se Romunija ne bo vezala s sovjetsko Rusijo. Nasprotno, Beck se bo trudil, da pridobi Romunijo za poljsko politiko nevtralnosti, ki hoče, da se srednje in male države ne vežejo z nobeno velesilo, ob kateri bi lahko nehoti in proti svoji volji bile potegnjene v bojne metež. Vse kaže, da bo poljski zunanji minister imel uspeh, kajti romunska zunanja politika se zadnje čase razvija čisto v pravcu Poljske, Belgije, podonavskih in balkanskih držav, to je v pravcu vsestranske nevtralnosti in pomirjenja, a v strogi pripravljenosti, da branijo svobodo svoje države proti vsakomur z vsemi silami.

Na poučenih mestih zopet zatrjujejo, da je besedilo romunsko-italijanske pogodbe že gotovo in da bo v najkrajšem času slovesno podpisano. Kdaj, je odvisno od tega, kdaj bo italijanski zunanji minister grof Ciano prost, ker ima v bližnjih dneh nekatere nujne obveznosti, tako da se ne sme oddaljiti iz Rima.

Benetke v ospredju

Mussolini pritiska za pakt Avstrija - Jugoslavija

Rim, 21. aprila. c. V Benetkah je že vse pripravljeno za sestanek med Mussolinijem in Schuschniggom. Mussolini je popoldne odpotoval z letalom v Benetke. V mestu se ni ustavljal, ampak je z letalom kar pristal ob svoji jahti zunaj na morju. Noč bo prešpal na jahti »Aurora«.

Zjutraj ob 9. uri se bo Mussolini odpeljal v pristanišče, kjer ga bodo pozdravili zunanji minister grof Ciano in mestni odličniki. Po slovesnosti se bo Mussolini s Ciano in ostalimi odpeljal na postajo, kjer bo počakal na Schuschnigga, ki pride z dunajskim brzovlakom ob 10.35. Avstrijskega kanclerja bodo sprejeli z vsemi častmi in vse priprave poteka tako, kakor da gre zato, da se naj avstrijski kancler počuti v Benetkah kar najbolje.

Zelo se zanimajo za potovanje pruskega ministrskega predsednika generala Göringa v Italijo. Vse je pričakovalo, da se bo Göring sestal z Mussolinijem še pred njegovim sestankom z avstrijskim državnikom. Göring je res odpotoval v Rim z berlinskega kolodvora popoldne ob 9. uri. V Berlinu je bilo objavljeno, da se bo Göring sestal z Mussolinijem pri potovanju v Neapelj in pri vrnitvi iz Napolja. Toda Mussolini bo ta dan v Benetkah in Göring sam bo potoval skozi Benetke s približno istim vlakom kot kancler Schuschnigg.

Predvsem o razmerju med Italijo, Jugoslavijo in Čsl

Dunaj, 21. aprila. c. »Neues Wiener Tagblatt« piše, da se bo v Benetkah govorilo o razmerju med Avstrijo in Čehoslovaško in Jugoslavijo. Vsi listi pa pišejo obširno o pripravah za sestanek v Benetkah. Večinoma so to poročila avstrijskih častnikov, ki so že v Benetkah in čakajo tam na svojega kanclerja.

Zagrebska vremenska napoved: Nestalno, oblačno, deževno in hladno.

Dunajska vremenska napoved: spremenljivo aprilsko vreme.

kalitete, zanemarjanje duhovnih znanosti v prid prirodnoznanstva. Kdaj je bilo tiskanih toliko knjig, gledaliških del, skladb, slikarskih umotvorov? Danes dobimo letno vsaj petdesetkrat toliko vsega tega kakor pred 100 leti. Toda kvaliteta? Zdi se, da velianska množica novih odkritij, dognanj in smeri, ki se v hitrem tempu kopičijo, duši tako producenta kakor konsumenta duhovnih dobrin. Tako zvani učenjak ni zmožen več pregledati cele stroke svojega znanstvenega delokroga; izbere si ožek izsek, kjer se prične specializirati, kar stori tem rajši, ker ima le redko potrebo po svetovnem nazoru, ki bi vse dele in delce znanosti objektivno urejal v eno celoto. Stvarjajoči umetnik nima časa, da bi prebavil množico utisov in potem je mnogokrat prisiljen, da dela po naročilu v slogih, ki se neprestano menjajo. Isto je v književni produkciji. Ako vam v Ameriki 400 profesorjev piše o sociologiji, to ne more biti drugega, kakor le še zbiranje in registriranje dnevnega materiala.

Tudi ni opazovati, da bi velika množina snovi, s katero današnje šole zasipajo učečo se mladino, dvigale umsko višino. Vse gre v prehitrem tempu, zato površno in brez notranjega

Francoske napovedi:

Zbližanje Avstrije z Jugoslavijo

Pariz, 21. aprila.

Rimski dopisnik »Tempsa« Gentison priobčuje obširen članek o beneškem sestanku med Mussolinijem in Schuschniggom, v katerem v nasprotju z listi levčarske ljudske fronte pravi, da bo ta sestanek sodelovanje med Italijo, Avstrijo in Nemčijo le okrepil, da so torej napačni računi onih, ki menijo, da bi mogli odnosi Italije napram Nemčiji biti povod za kakšno razjasnitve z Avstrijo, čije prijateljstvo z Nemčijo je ovirano po raznih notranjih problemih Avstrije.

Glavno prizadevanje Italije v Benetkah bo šlo za tem, da se sklene tesnejše prijateljstvo med Avstrijo in Jugoslavijo in da se to prijateljstvo dopolni s kakšnim paktom med Jugoslavijo in Madjarsko. Če se kdo zaradi tega razburja, oziroma mu ni prav, da mora Jugoslavija biti prijateljica tako z Nemčijo kakor z

Italijo, naj pomisli, da sploh nobena podonavska država ne more voditi politike, ki bi imela za posledico sovražno razpoloženje Nemčije in Italije. Tretji cilj Italije je ta, da bi sklenila pakt s Romunijo, ker je zdaj padla glavna ovira, ki je bila v prejšnji politiki Jugoslavije. Italijansko-romunsko prijateljstvo bo takorekoč sklenilo obroč zvez, ki so se sklenile med balkanskimi državami in njihovimi sosedi. Po mnenju Gentisona ima Italija pred oči tudi ta cilj, da bi mogla čez Balkan nemoteno dobivati žito, petrolej in druga živila, ki jih potrebuje za služaj, če bi Šueška in Gibraltarska ožina bili blokirani. Zato se opaja, da se Mussolini prizadeva tudi priti do boljših odnosajev z Rusijo.

Na vsak način pa po mnenju Gentisona ni upati, da bi se zveza med Italijo in Nemčijo razrahljala, ampak se utegne nasprotno še okrepiti.

Rimski tisk

svari Avstrijo pred „novimi avanturami,“

Rim, 21. aprila. b. Ob času, ko se v Benetkah pripravljajo šefu italijanske vlade Mussoliniju in avstrijskemu državnemu kanclerju dr. Schuschniggu svečan sprejem, italijanski listi zanikajo razna mnenja gotovega dela inozemskega tiska, da italijanska zunanja politika zahteva novo orientacijo iz razloga, ker mora italijanska vlada voditi danes skrbno politiko velikega obsega. Po trditvah pariškega »Tempsa«, ki jih italijanski tisk smatra za zlohotne, bi morala italijanska imperialna politika menjati dosedanje smer zunanje politike, ki je bila omejena le na gotove dele Evrope in razširiti njen obseg na vse kontinente. Le na ta način bi si Italija po mnenju pariškega »Tempsa« v primeru, da bi bila zaprt Šueški prekop in Gibraltar, obiskrbel s potrebnimi količinami žita in petroleja. Italijanska politika v Podonavju se ne oddaljuje od načel, ki so navedena v rimskih protokolih. Nasprotno, ta politika bo še bolj aktivna, ko se uredijo odnosi izmed državami rimskega sporazuma in državami Male zveze in ko se bo zagotovilo sodelovanje za politično in gospodarsko ureditev Podonavja. Na zbližanju podonavskih držav Italija ne bo prenehala delati. Zaradi tega bo še dalje posvečala največjo skrb Avstriji, katere neodvisnost je prvi pogoj za ohranitev in okrepitev sodelovanja med državami v Podonavju.

Intrige onih, piše »Giornale d'Italia«, ki so hoteli Avstrijo pripeljati tako daleč, da bi ne zapužala več v italijansko prijateljstvo, češ, da ima Italija po zasedbi Abesinije mnogo večje obveznosti in potrebe, se bodo razbilite v nič, ker bo Avstrija uvidela, da je Italija še vedno čvar njene neodvisnosti. Zato se tudi onim, ki hočejo spraviti Avstrijo v novo avanturo, se bodo razočarali, če mislijo, da se jim bo posrečilo povzročiti spor med Italijo, Avstrijo in Nemčijo.

»Gazeta del Popolo« poudarja, da se vprašanje habzburške obnove ne more dovoliti, ker je to čista notranja zadeva Avstrije. O tem vprašanju, zaradi katerega bi lahko nastali nevarni neredi v Avstriji in ki bi imelo tudi ne-

Nadaljevanje na 2. strani spodaj.

Turčija - Iran - Irak - Afganistan

V kratkem podpis „azijskega pakta“

Rim, 21. aprila. TG. »Osservatore Romano« poroča iz Istanbula, da so pogajanja za besedilo novega pakta, ki ga naj podpišejo Turčija, Iran (Perzija), Irak in Afganistan, končana. V najbližjem času bosta pakt, ki bo nosil ime »azijskega pakta« podpisali že Turčija in Iran, pozneje pa bosta pristopili še Irak in Afganistan. O pristopu arabskih držav za enkrat še ni govora. Turško-perzijski del tega pakta predvideva sporazum o naslednjih točkah:

1. Varnostna pogodba o medsebojni pomoči za

obrambo meja. 2. Pogodba o izmenjavanju zločinčev. 3. Pogodba o carinski službi. 4. Pogodba o zgraditvi velike avtomobilske ceste iz Trapeunta v Teheran. 5. Pogodba o letalskih zvezah med obeh državama. 6. O skupni zunanji politiki v vprašanjih, ki tičejo varnosti obeh dežel.

Pogodbo bodo podpisali v Teheranu in bo v ta namen turški zunanji minister v kratkem odpotoval v Iran. Verjetno je, da bosta pogodbo v istem času podpisala tudi Irak in Afganistan.

masa v svet najgloblji naravnih skrivnosti. Ali gre za življenje rastline ali živali, za svete obrede tujih narodov ali za skrivnosti morja ali pragozda: občinstvo ostaja ravnodušno, brez spoštovanja, brez lastnega sodelovanja. Kajti, nekoč je za vpogled v te skrivnosti narave bilo treba mnogo prečutih noči učenjaka, ali naporov drznih raziskovalcev, bogatih izkušenj in velikih naporov. Danes plača le nekaj dinarjev vstopnine. In kar je tako lahko dosegljivo, tudi za množico nima prave cene.

Tempo časa nas sili, da tudi za najgloblja življenjska vprašanja nimamo časa. Zato jih toliko obvisi na otipljivi površini, v snovnosti, v materializmu, ki postaja nova religija. »Kaj bomo jedli, kaj bomo pili, s čim se bomo oblačili, je za premožne središče vseh skrbi in vsega življenja. Ker je pa za človeka to premalo, kljub rekordom, številkam, snovnim užikom, znanosti in silni delavnosti, ne najde zadovoljive vsebine svojemu življenju. Mnogi, ki si tako izoblikujejo življenje, čutijo, da jim postaja prazno, brez vsebine, nesmiselno. Razumemo, zakaj jih iz te notranje samote in praznote toliko svojevoljno išče poti v smrt. Drin.

Misijonski škof Arnož v Ljubljani

Ljubljana, 21. aprila.

Obisk škofa Arnoža v Ljubljani je zapustil najprijetnejše spomine pri vseh, ki so bili navzoči pri prireditvah, ki so se vršile o priliki njegovega obiska. Škof je zelo skromen in ljubezniv. Rojen je bil v Kutni gori na Češkem l. 1885, bival 15 let v Južni Afriki in je prvi češki misijonski škof.

Popoldansko večerjanje zborovanje v Unioinu je uspelo proti pričakovanju lepo. Dasi so napovedovali, da ob 5 pop. ne bo ljudi, je bila Bela dvorana napolnjena. Bilo je navzočih nad 200 kat. in teligentov. Škof Arnož je pozdravil navzoče v češkem jeziku. Povedal je, da je prišel v Ljubljano samo zaradi M. V. Propagande Regnum Christi, poudaril nje veliki pomen in priporočal, da jo tudi tukajšnji katoličani primerno cenijo in podpirajo. Nato pa je govoril nekoliko o svojem misijonu. Svoje korenine ima južnoafriški misijon v Jugoslaviji, to je v Bosni. Opat trapistovskega samostana Marija — Zvezda v Banjaluki P. Franz Flaner je prišel misijon v Marianhili, ki se je v teku nekaj desetletij tako razvil, da šteje danes južna Afrika 42 misijonskih škofij (apostolskih vikarijatov in prefektov); a njegova škofija sama je večja kakor Jugoslavija.

Vodja M. K. Propagande R. Chr., g. I. Kalan, je podal nekoliko zgodovinskega pregleda te velepomembne organizacije in zakaj da je ustanovljena ravno v Ljubljani. Dela se na tem že 12 let. Začetne težave so skorodale že premagane; stvar se razvija prav razveseljivo. Vse boljje pa se bo še razvila, če bo več sodelavcev. Za razne panoge delovanja, ne bodo ustanovili posebni odseki: socialni, narodnostni, misijonski, unijonski (za zedinjenje cerkva), za krščanski prepoved, za tisk, kino in radio. Člani teh odsekov bodo lahko po vsem svetu, a jedra teh odsekov naj bi bila na sedežu organizacije v Ljubljani. Kdor se hoče pridružiti kateremu teh odsekov ali kakorkoli sodelovati, naj se priglasi!

Namostno zadržanega dr. V. Korošca je govoril dr. M. Justin. Povdaril je, da katoličani večkrat ne spoznamo potreb časa in zato zaostajamo za nasprotniki. Po Regnum Christi je že zdaj zaslovela Ljubljana, da jo poznajo v Afriki, Aziji in Avstraliji. Velika ideja sama pa tudi čast Ljubljane zahteva, da jo podpiramo kar najbolje moremo.

Profesor Bojc je zgrabil vprašanje globoko, razmotril z bistrim očesom časovne razmere in naše dolžnosti do njih. Tudi njegovo razmotrivanje je izzvenelo v to, da Reg. Christi, zaradi katerega se je misijonski škof potrudil v Ljubljano, zasluži vse naše simpatije in potrebuje našega sodelovanja. Ljubeznivega škofa so ob prihodu in odhodu zborovalci živahno pozdravljali.

Pozdravni večer

Ob 8. zvečer je bil v franciškanski dvorani prirejen pozdravni večer škofu Arnožu, ki ga je priredila franciškanska prosveta. Večera se je nameravalo udeležiti prav impozantno število občinstva, vendar pa se je dvorana izkazala za premajhno ter so morali mnogi odhajati. Pozdravnega večera so se udeležili mnogi odličniki, tako škof dr. Gregor Rožman z ravnateljem g. Jagodičem, kanonik g. Stroj, oo. franciškani, odborniki Regnum Christi z g. konz. sv. Kalanom na čelu ter mnogo drugega občinstva.

Orkester franciškanskih klerikov je zaigral dvojno skladbo, tople pozdrav pa je izrekel predsed-

Zločin v Javoru pod Ljubljano

Razni časopisi prinašajo nekatere netočnosti o tukajšnjem groznem, razbojniškem umoru, zaradi česar sem podpisani nekako dolžan pojasniti zločin.

Dne 11. aprila ob pol 6 mi je kuharica Martičič Jožefa, rojena 8. aprila 1871, prinesla v sobo neko stvar. Ob pol 7 sem se vlegel zaradi utrujenosti v posteljo. Mala večerica je bila redno ob 7 zvečer. Čakam, misleč, da je revica kje zadremala. Okrog 8 sem čul neko škrljanje, najbrže pri glavnih vratih župnišča, ker je moja postelja nad glavnimi vratmi. Čakam še pol ure do pol 9, nato se hitro oblečem za silo in grem v spodnje prostore — štedilnik v kuhinji je mrzel, preiščem vse prostore, vse je tiho. Morda je revica prišlo, ker je že več let bolehal na levi nogi. Prižgem luč, vzamem samokres, odprem skrinjo z vseh vratih in stopim v temno noč proti hlevu, ki ima dva živinska prostora, ločena z vratmi. V prvem prostoru, ki je bil prazen, zapazim nekaj etelje na poti, z nogo jo hočem odstraniti, a zadenem na nekaj trdega, posvetim in vidim obraz kuharice na tleh. Grozovito se prestrašim, hitim v vas klicat moške. »Kuharica je mrtva! Dognali smo, da je bila zločinska pobita z rovnico. Ob 11 pošljem dva fanta na orožniško postajo v Sp. Hrušico, drugi smo čuli ob mrtvem truplu ponoči in podnevi, dokler ni prišla komisija iz Ljubljane ob 3 popoldne dne 13. aprila.

Ker so bila vrata v drugi prostor živinskega hleva priprta, krava s telico nenakrmljena, krava nepomoljena, je jasno, da je bila revica že pri prvem vstopu v hlev pobita, da jo je razbojnik čakal za glavnimi vratmi hleva. Torej ne pri kravi. Obdukcija sodna je pokazala, kako hudo je bila pobita.

Za mnoga, lekrena tlačilna sozolja, izrekam svojo srčno zahvalo. — Klinec Jernej, župnik.

V stiski zažgal svojo hišo

Ljubljana, 21. aprila.

Zgrbančen, prav čedno kmečko napravljen, plešast, je stopil pred mali senat mali posestnik Janez Golob, doma iz Palovč pri Kamniku. Poseduje hišico in nekaj njiv. Tarejo ga težave, stiske in dolgovi. Z velikim naporom preživlja družino. V hlevu redi eno kravo, da daje družini potrebno mleko. Janez Golob je bil obtožen zločina prevar po § 340 k. z., češ, da je 25. februarja letos v Palovčah podnel oženj v hiši, ki je do tal pogorela z gospodarskim poslopjem vred, da bi tako prišel do zavarovalnine v znesku 16.000 Din. Zavarovan je bil pri dveh zavarovalnicah, »Jugoslaviji« in »Vzajemni zavarovalnici«, po 8000 Din. Golob je bil orožnikom in nato v preiskavi odkrito priznal očitano mu dejanje.

»Priznate?« je senatni predsednik g. Alojzij Zigon vprašal obtoženca, ki je v pretrgnih stavkih, nekoliko jecljajoč odgovorjal: »Res je... Zažgal sem. Velika revščina je pri nas.« Predsednik: »Velika nevarnost je bila, da bi cela vas do tal pogorela. Sedaj ste ob zavarovalnino, hišo in še v kriminal pridete.« Obtoženec: »Prosim milosti!« Predsednik: »Prišli ste na orožniško postajo in javili, da je vam neznanec zažgal hišo.

nik franciškanske prosvete g. Bogo Pleničar. V imenu čeških bogoslovcev, rojakov škofa Arnoža, ga je pozdravil v češčini g. Franta, v angleščini pa g. Miklavčič. Franciškanski križarji in klarice so zapeli nato nekaj pesmi, neka deklica pa je izročila škofu Arnožu lep šopek nageljev. Sledila je še deklaracija in pa igrice »Jurčkove sanje« ter ena glasbena točka. Pred igrice je spregovoril g. sv. Kalan deloma v resnem, deloma šalivem tonu, ki je izzval mnogo veselja. Misijonskega škofa si po navadi predstavljamo s častitljivo brado in navzočni naj zato ne bodo neprijetno presenečeni, če je naš misijonski škof brez brade, ker živi v angleški koloniji, Angliji pa brade ne marajo. Pojasnil je občinstvu, kaj je Regnum Christi, ki ga Ljubljanci še malo poznajo, ima pa sedež tukaj. Pisarna je v istem poslopiju, namreč v franciškanskem poslopiju v III. nadstropju, v Pavlovi sobi. Ure za stranke so od 4. do 6. pop. Prečital je tudi nekaj pism iz Afrike, kjer Regnum Christi z največjim navdušenjem pozdravljajo in se pisci teh pism zanj čudovito žrtvujejo. Knjiga »Ves svet za Kristus!«, ki je prevedena že v več drugih jezikov, izide v kratkem tudi v slovenski izdaji.

Končno se je škof Arnož v domačem ljubeznivem govoru zahvalil za nepričakovano lep sprejem in pozdrav, odklonil od sebe vsvo hvalo, priporočil pa velevažni Regnum Christi, ki je misijon vseh misijonov. Govoril je v češkem, angleškem in nemškem jeziku in nazadnje tudi pokazal, kak je jezik afriškega rodu, med katerim živi. Rekel je, da mu Ljubljana ostane v zelo dobrem spominu. Vsi, ki so ga videli, pa bodo tudi nanj ohranili najboljši spomin. — Udeleženci so se razšli veselo razpoloženi. Gotovo pa bo ta obisk rodil tudi dobre sadove za veliko stvar, ki ga je privedla v Ljubljano.

Ves večer je izzvenel v veličastno versko katoliško manifestacijo za pokristjanjenje sveta.

Škof Arnož je večeraj odpotoval na Koroško, od koder bo nadaljeval svoje misijonsko propagandno potovanje po Evropi.

Cesta Maribor - Št. Ilj

Odločna intervencija za zaposlitev domačega delavstva

Maribor, 21. aprila.

Na državni meji v Št. Ilju je pričelo podjetje Nassimbeni z deli na ureditvi in modernizaciji ceste Št. Ilj—Maribor. Za sedaj je zaposlenih samo še nekaj desetnih delavstva na cesti sami, pač pa so v polnem teku predpriprave, da se lahko čimprej prične z velikopoteznimi deli, pri katerih bo imelo stalno zaposlitev okrog 200 delavcev. Te predpriprave obstojajo predvsem v nabavi potrebnih strojev, predvsem 14 tonskih ogromnih valjarjev, ki jih je dobila tirdna na posodo v Avstriji. Valjarji in ostale priprave so že prispele na lice mesta. Še večje predpriprave so bile potrebne v velikem kamnolomu eklogita v Reki pod Pohorjem, kjer vrši tvrdka in lastni režiji napravo potrebnega prodca. Tvrdka je imela težave z drobilcem kamenja. Naročila je najmodernejši drobilni stroj, ki pa je skrajša zaradi izredne trdote pohorškega kamna odpovedal ter so bile potrebne nekatere preureitve. Sedaj se vrši izdelava prodca s polno paro in tudi prevoz v Št. Ilj se je pričel. Prevoz je prevzelo mariborsko podjetje Lininger, ki si je v te svrhe nabavilo posebne prevozne avtomobile s prikolicami ter nosilnostjo 8 ton. Le na ta način bo mogoče dobavljati potrebno količino prodca, katerega se bo ogromno porabilo.

Dognanja policijskih racij

Brezposelni v naših mestih

Pred leti je bila policijska racija v Ljubljani že skoraj senzacija, o kateri je časopisje pisalo na dolgo in široko. Po kakšnih 100 brezposelnih, dalje delu sovražnih tipov in pa tudi znanec kriminala je policija polovila v jutranjih urah po mestnih ulicah, raznih sumljivih prenočiščih, zlasti pa po mestni periferiji. Seveda je bilo policiji težko ločiti med tistimi, ki bi radi delali in pa med tistimi, ki so se poštenemu delu izogibali. Kakor tedaj, tako imajo tudi sedaj obojni, tako resnični brezposelni, kakor tudi delomrzneži, velik respekt pred policijsko racijo, zakaj nikomur ni prijetno hoditi ali pa se voziti s policijskim avtom v zapore ter tam čakati na zasliševanje ter upati na svobodo, ki je vsem ljuba.

Policijske racije so zadnje mesece izgubile svoj senzacionalni značaj, namreč zato, ker se dogajajo skoraj sleherni dan. Ne mine jutro, da ne bi policiisti na konjih krožili po dva in dva kje v najbližji okolici in stikali po senikih in šupah, premetavali elamo v viselih in brskali po kozolcih. Ob istem in ob vsakem času pa ustavljajo policiisti na križiščih sumljive ljudi ter jih vabijo s seboj na stražnico, civilni agente pa tudi oprezajo po raznih temnih in sumljivih lokalih. Dnevno se zbere na policiji cel kup takih ubogih in propadlih ljudi, ki jih mora policija največkrat poslati po odgonu v domovinske občine.

Danes je morala policija zopet zaslišati več takih ljudi. Po večini so to Bosanci iz vrbaske in drinske banovine. So to tršati, suhi ljudje, ki so

Novi vodovodi

Ban g. dr. Marko Natlačen je te dni odobril načrte za nove vodovode, ki jih bo v letošnjem letu poleg drugih zgradil tehnični oddelek banske uprave. Tako so bili potrjeni načrti za vodovod v Zgornji Ponikvi pri Celju. Tehnični oddelek banske uprave je izdelal načrt za ta vodovod na pobudo krajevnega šolskega odbora v Zgornji Ponikvi. Šola kakor tudi vsa vas v Zgornji Ponikvi nimata pitne vode in so se doslej prebivalci morali oskrbovati z vodo iz kapnic. Vodovod je v prvi vrsti namenjen za oskrbovanje vasi s pitno vodo, dočim bo voda iz že zgrajenih kapnic primerno služila za napajanje živine kakor tudi pri gašenju. Zajeti bodo izvirek nad Gornjo Ponikvo, ki je last Robleka Franca iz Zalca. Ker je preračunana uporaba vode nekaj nad 800 litrov na dan, bo zajeti studenec, ki ima pol litra dobre zdrave vode na sekundo, popolnoma zadoščal. Vsa zgradba zajetja studenca, zgradba rezervoarja in napeljava cevi je preračunana na 208.000 Din.

Potrjen je tudi načrt za vodovod v vasi Zlato polje v občini Lukovica v kamniškem okraju. Vsa gradbena dela, nabava cevi in drugo je preračunano na 95.000 Din. Za vodovod v Zirovnici so tudi načrti že potrjeni in bosta zajeta dva studenca, vsi gradbeni stroški so preračunani na 169.000 Din. Prav tako je potrjen načrt za podaljšanje vodovoda iz Zagorja ob Savi do vasi Podstrane.

— Pri lenivosti črevesa, kataru v črevih, obolenju skrajnega črevesa odstranjuje naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaprtje spodnjih organov dobro in naglo. Mnogoletne izkušnje uče, da redna poraba »Franz-Josefove« vode izbornu urejuje funkcije črev.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 15.485, 25. V. 33.

† Župnik Franc Vidmar

Kakor je »Slovenec« že včeraj poročal, je v torek zvečer umrl v ljubljanskem Leonišu Franc Vidmar, župnik na Češnjicah v moravski dekaniji. Pokojni se je rodil dne 10. oktobra 1885 v župniji Hinje na Dolenjskem in bil v mašnika posvečen dne 5. julija 1911. Služboval je kot kaplan v Senožečah, v Knežahu in na Igu. Nato je bil kurat na Suhoriji in vikar v Nadanjem selu do leta 1930, ko se je vrnil v Jugoslavijo in bil 5 let kaplan na Krki. Leta 1935 je bil umeščen na župnijo Češnjice. — Pogreb bo jutri, v petek, ob pol treh popoldne izpred mrtvašnice Leoniša na pokopališču k Sv. Križu v Ljubljani. — Naj v miru počiva!

Od česa zavisi uspeh v šoli in v življenju

Št. Vid nad Ljubljano, 21. aprila.

V nedeljo popoldne se je vršil ob veliki udeležbi staršev roditeljski sestanek, na katerem je predaval vseučiliški profesor dr. Karl Oswald o temi: Od česa zavisi uspeh v šoli in v življenju. V poljudni in nazorni obliki je predavatelj staršem obrazložil, da je uspeh odvisen od zdravja, razumnosti, značaja in nekoliko tudi od sreče. Natančneje je na lepih zgledih pojasnjeval, kaj je to razumnost, ki je za uspeh v življenju neobhodno potrebna. Inteligentnost ali razumnost ni isto kot dober spomin, ki je sposobnost, da si človek nekaj dobro zapomni. Razumnost uporablja človeka, da se zna znanji, prav odločiti in prav ravnati v raznih, posebno novih življenjskih razmerah. Današnje težke življenske prilike zahtevajo od ročnega in duševnega delavca zlasti veliko mero inteligentnosti ali razumnosti. Znanost je dognala, da so otroci premožnejši staršev v splošnem bolj razumni kot otroci ubožnih staršev, in sicer zaradi tega, ker se lahko premožnejši starši več z njimi pečajo (se z njimi igrajo, jih vodijo k primernim predstavam, na razstave v muzeje, jih jemljejo s seboj na potovanje, jim kupujejo knjige in igrače ter jim odgovarjajo na vprašanja), a čimer se ravije otrokova inteligentnost. Ubožnejši starši vsega tega ne zmorejo, ker jim manjka časa in denarja. Kakor je treba nežno rastlinico gojiti, tako je potrebno nego tudi otrokovo telo in otrokov duh. Zato je prav, da ubožni starši radi pošiljajo deco v šolo, da razvije v njihovih otrokih inteligentnost. V našiholah je navadno 50 do 60% otrok normalno razumnih, kakih 20% je nadnormalno razumnih, 2% pa izvanredno razumnih. Prav tako gredo približno odstotki navzdol in je 20% podpovprečno razumnih, 2% pa je nenormalnih ali slaboumih. Za otroke z različno inteligentnostjo bi morali imeti tudi različne šole, za jako inteligentne na primer drugačne kot za povprečno inteligentne ali celo slaboumne. Manj nadarjeni učenci epadajo v pomožne šole. Važno je, da starši ne zamenjajo spominskega znanja od razumnosti, ker so potem razočarani. Na višjiholah samo spominsko znanje odpove.

Nova šola postaja bolj življenska, vedno bolj si prizadeva v otroku razvijati inteligentnost ali razumnost in ga skuša tako vsposobiti za življenjski boj. Natrpanost s spominskim znanjem je slaba priprava za življenje, posebno v sedanjih težkih časih. Seveda pa mora otrok že s seboj prineseti neko mero brihtnosti, kajti brez tega tudi v najboljši šoli ne bo mogel napredovati. Manj inteligentni človek si marsikje lahko pomaga s pridnosta. Nujno bi bile potrebne poklicne posvetovalnice, ki bi staršem pravilno svetovale, kam z otroci z ozirom na njihove duševne sposobnosti.

Po predavanju se je razvil prost razgovor, v katerem se je marsikatero vprašanje še bolj pojasnilo. Starši, ki se bodo udeležili predavanj na roditeljskih sestankih, bodo dobili o predavanjih napisane glavne misli. Prihodnji sestanek bo v maju, na katerem bo predaval vseučiliški profesor dr. Gogola.

Nelojalna konkurenca med fotografi

Dolenjske birme so se z izredno napetostjo in grdo konkurenco med fotografi v glavnem končale. Na letošnjih dolenjskih birmovanjih se je znašel človek, ki poleg vsega ni trpel nobenega drugega in vsled tega hotel vsakega konkurenta utopiti v žlici vode.

Ste morda slišali že o kakem obrtniku, ki je po vseh krajih postavil volune, ki so zasledovali vsakega pomočnika na njegovem koraku in besedi ob enem, pa na kakršenkoli način otežkočali fotografiranje? Poleg tega pa je z ojačevalcem, ki je bil v neposredni bližini cerkve med igranjem uličnih popevk kričal svojo reklamo? Dostojno bi bilo, da bi vsaj med mašo utihnil. Pa ni niti med obredom na pokopališču; saj je takrat zaigral še najbolj poskočen valček »Oj ljubca moja«...

Gospodje! Vsaka konkurenca in reklama je dovoljena v mejah dostojnosti. Če pa človek ki se šteje za kristjana, po ojačevalcu nudi ljudem lažniva dejstva in nedostojne pesmi, kvari čene samo zato, da drugega uniči ter si končno domišlja, da je vsa dolenjska njegova, ker je on slučajno Dolenjec, tedaj je znak, da tak človek nima več niti trohice krščanske ljubezni, temveč, da se je popolnoma nalezel svobodnemiselnega duha in s tem postal po-doben židu, ki je izdal vero za kupčijo.

Preko 10.000
zdravniških
priznanj!

Serravallo

**Zeleznoto
KINA-VINO**

ZA OKREPITEV SLABOTNIH, SLABOKRVIH IN REKONVALESCENTOV.

Izvrsten okus — Dobiva se v vseh lekarnah po naslednjih cenah: litrska steklenica Din 77^{.-}, pollitrska Din 48^{.-}, četrtlitrska Din 32^{.-}. Reg. S. br. 3290 od 24. II. 1933.

Vsak narod ima svojo kri!

K R I N I V O D A !

Znanstvena dognanja o transfuziji krvi

Kaj so krvne skupine?

Znano je, da sestoji človeška kri iz tako zvanih »krvnih teles«, ki so enakomerno porazdeljena po krvni tekočini. Če denemo kri dveh človekov skupaj, tedaj se časih krvna telesa nakopičijo, časih pa se porazdelijo. To dejstvo je v prejšnjih časih številnim ljudem povzročilo smrt, ker so se krvna telesa pri prenašanju (transfuziji) krvi večkrat nakopičila, radi česar je bolnik vedno umrl. Temu je vzrok različnost krvnih skupin, ki pa prej o njih niso še ničesar vedeli. Šele moderna znanost je odkrila, da sta v krvnem telesu dve snovi; ali ima kdo ta telesa ali jih nima — po tem so ljudje razdeljeni na štiri razrede — na štiri skupine krvi.

Skupine imenujemo AB, A, B in O. Skupina AB vsebuje v svojih krvnih telesih obe snovi A in B; skupina A ima le snov A; skupina B ima samo B in skupina O nima ne A ne B. A samo te snovi še ne povzročijo škode pri prenosu krvi. Skupičenje se tvori šele, če se krvna telesa s posebnimi snovmi združijo s krvno tekočino, ki je je tudi dve vrsti (agglutinin). Prva skupina krvne tekočine se imenuje Anti-A (to je snov, ki je združena s snovjo krvnega telesa A povzroči kopičenje); druga skupina je Anti-B. Če združimo kri ljudi skupine A s krvjo ljudi skupine B, se erečajo krvna telesa A in Anti-A: to pa pomeni pri transfuziji katastrofo. Torej ne smemo nikoli prenesti krvi skupine A in kri skupine B (in obratno), a prenos krvi iz ljudi iste skupine v ljudi iste krvne skupine je koristno.

Kdaj pomaga prenos krvi ali transfuzija?

Prenos krvi je dandanes v marsikaki bolezni na mestu. Če se kdo zastrupi z ogljikovim kisikom, če ima kdo legar, če si zastrupi kri, če izgubi veliko krvi; v vseh takih primerih pomaga bolniku prenos krvi. Prav tako uporabljajo prenos krvi za pripravo pred operacijo in za lečenje bolezni po operaciji.

Zaradi vedno večje uporabe krvnega prenosa je v poslednjih letih vedno več povpraševanja po dajalcih krvi. Ti morajo spadati k posebni skupini krvi in morajo imeti popolnoma zdravo kri in smejo dati kri le po posebnih presledkih. Po nekaterih deželah so nastala posebna društva dajalcev krvi, zlasti po vsemestih.

Težko je s prenosom krvi na deželi, če je sila nujna. A tudi za take primere ima znanost pomoč. Tedaj vbrizga zdravnik solno raztopino v žile namesto krvi. S tem nadomestkom krvi so v poslednjem času že marsikoga ohranili pri življenju.

„Skupina krvi“ odloča

Znanost o preiskovanju krvnih skupin pa ne koristi le zdravstvu, marveč tudi sodstvu. Tako je dandanes mogoče s preiskavo krvi določiti očetovstvo. Tudi zločine so že pojasnili s krvno preiskavo, zlasti na krvnih madežih zločincev.

V poslednjih letih pa so dognali še to, da spada krvna skupina kakega človeka k njegovim podedovanim in nespremenljivim lastnostim. To spoznanje so spočetka jako zavračali, češ, da se znaki krvnih skupin jako spreminjajo z boleznijo, zdravili, rentgenovimi žarki in narkozo. Nedavno pa so na bolnikih, ki so imeli škrlatinko, dokazali, da se krvne skupine z boleznijo niso prav nič spremenile.

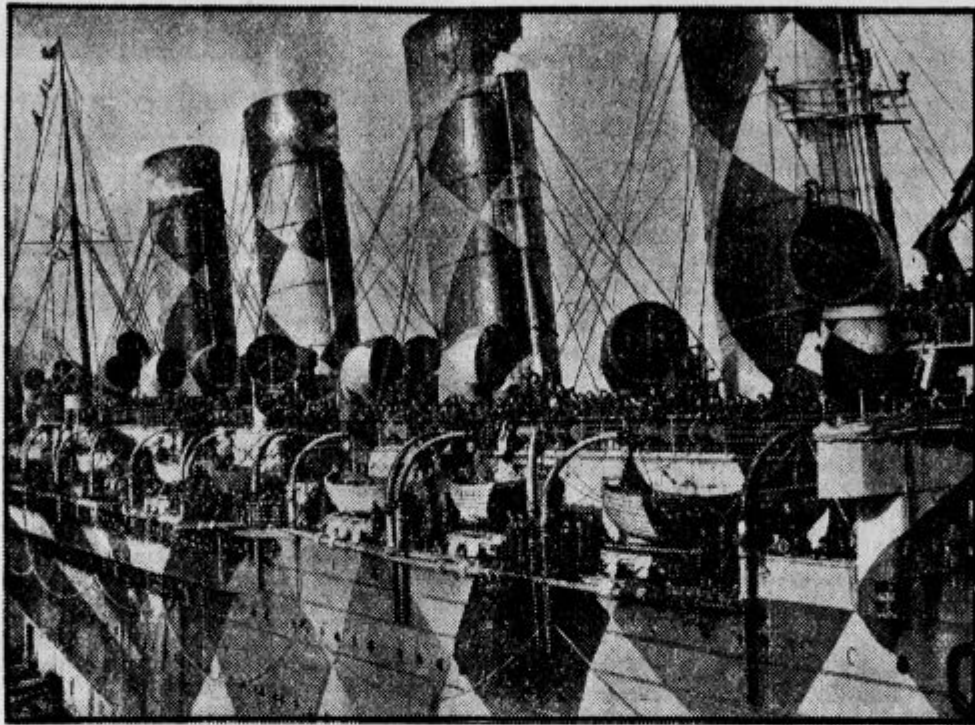
„Kri ni voda“. Vsak narod ima svojo kri

Natančne preiskave poslednjih let so dognale, da se procentualna razdelitev četrh krvnih skupin poedinih narodov jako razlikuje druga od

druge. Tako so dognali, da spada največ narodov v severni in srednji Evropi k skupini A, v južni in vzhodni Evropi pa spadajo ljudje h krvni skupini B. — Jako zanimiv primer pa nujajo cigani. Cigani imajo popolnoma drugačno razdelitev krvnih skupin ko Madžari in sicer je ciganska kri jako slična krvi Indov. S tem pa je tudi dokazano, da imajo cigani, ki so se bili nekoč priselili iz Indije, še dandanes krvne plemenske lastnosti Indov.

A ne razlikujejo se po krvi le narodi, ki so se plemensko tako tuji kakor cigani in Madžari, marveč so velike krvne razlike tudi med sosednjimi ali plemensko sorodnimi narodi. Tako je drugačna kri Slovani in drugačna kri Francozi, Italijani, Nemci, Angleži.

»Krvna znanost« zares izpričuje, da »kri ni voda«, da kri vpliva na podedovanost lastnosti, na vzgojo, na barvo naroda; da je kri velikega pomena za zdravstvo in bolj za splošna vprašanja človeštva.

Meseca aprila leta 1917, torej natančno pred 20 leti, je Amerika stopila v vojsko zoper Avstrijo in Nemčijo. Nekaj dni kasneje je Amerika dala ukrati na parnik Mauretania že svoje prve čete, katere je poslala v Evropo zoper Nemce. Da ne bi ladje zagledali nemški podmorski čolni, so jo dali Američani takole preplepskati.

Letalo in radio v službi bolnikov

V Gradcu je nevarno zbolela nemška državljanka Dora Abel, katera pa je želela, da bi pred smrtjo še enkrat videla svoje domače kraje. Dobil je hudo vnetje zareznic ter je imela hudo vročino, ki ni obetala nič dobrega. Ker je bila velika nevarnost, je bilo treba naglo ukreniti. V nedeljo popoldne se je v Gradec z letalom pripeljal njen brat iz Nemčije. Hotel je sestro naložiti na letalo ter jo odpeljati domov. Zdravniki so odločno odsvetovali kaj takega, ker ni bilo verjetno, da bi tako bolna bolnica tako potovanje erčno prestala. Toda niti brat, niti sestra se nista dala prepričati. Na nosilih so jo prenesli iz bolnišnice na letališče, odkoder se je kmalu nato dvignilo letalo, ki je ob 4 popoldne že srečno pristalo v Berlinu. Čeprav je letalo moralo včasih leteti nad 4000 m visoko, se je bolnica med prevozom prav dobro počutila ter je kar sveža prišla v Berlin, odkoder pa so jo takoj kar prepeljali v njeno domovino v Oldenburg.

Iz Rima pa poročajo te-le podatke o delovanju mednarodne brezžične postaje za zdravniške nasvete: Doslej je 13 italijanskih parnikov, ki na svojem krovu niso imeli zdravnikov, brezžično prosilo pri imenovani mednarodni ustanovi za brezžične zdravniške nasvete pri zdravljenju obolelega možva ali potnikov. K tej mednarodni organizaciji je pristopilo več italijanskih zdravnikov, kateri so od mednarodne brezžične zdravniške ustanove sprejemali sporočila o nastanku in poteku bolezni, nakar so lahko ugotovili, kaj je bolniku, kateremu so nato nasvetovali zdravljenja in zdravljenje. Na podlagi njihovih brezžičnih nasvetov so potem na ladjah bolnike zdravili in doslej ni niti en tak bolnik umrl.

Največji uspeh te ustanove je pač ta, da je v kratkem času zatrla hrip, ki je začela razsajati na parniku »Providenza«.

Chaplinov klobuk

Največja ameriška tvornica klobukov je nalezila velikanske letake z naslednjo vsebino:

»Klobuki znamke Smithson so najboljše!«

»Charlie Chaplin nosi stalno klobuke našega izdelka!«

Naslednjega dne so brali pod temi letaki naslednji pripis konkurenčne tovarne:

»Zato se Chaplinu smeje ves svet!!!!«

Vas Orchardiano, katero so zasedli beli na svojem napredovanju proti Bilbanu.

Filmska družba »Paramount« je pridobila to le mlado Virginjo Weidler ter njenega piščka Lukka za nastope v filmu.

Srečen strel

Iz Vilamban na Sardiniji poročajo ta le dogodek:

Zunaj hiše se je pod milim nebom igral otroček nekega tamkajšnjega vaščana. Otroče je bilo staro še le 16 mesecev. Naenkrat je izpod neba švignil na tla velikanski orel, ki je zgrabil otroka ter ga odnesel s seboj. K sreči je to takoj opazil oče, ki je skočil v hišo po puško ter je ustrelil za orlom, ko je bila ptica že 300 m visoko. Oče je tako srečno ustrelil s kroglo, da je orla zadel. Žival se je začela polagoma spuščati na tla ter med padanjem otroka ni izpustila iz krempljev. Ko je nazadnje padel orel na zemljo, je na tleh obležalo tudi malo dete, docela nepoškodovano. Orel, ki je bil mrtev, je meril v krikih v širino 2 metra 75 centimetrov. Težak pa je bil celih 27 kilogramov.

Sprevednik: »Prosim vas, da to le spravite pod klop, da se ne bo kdo spotaknil!«

Od povsod

42 hiš je zgorelo v zahodno ogreki vasi Vitnyed. Žrtve požara so tudi vsa gospodarska poslopja. Nekdo je nalašč zažgal.

Eksplozija v italijanski tovarni letal. Kakor poročajo iz Milana, je v tovarni »Caproni«, kjer izdelujejo znana težka letala, nastala velika eksplozija. Vnel se je namreč bencin v posodi ter je eksplozija. Enega delavca je ubilo, dva pa nevarno ranilo.

Pišmavke so se tako zelo zaredile na Zgor. Štajerskem okoli Wildona, da so postale že prava nadloga. Kakor poročajo iz raznih krajev, so nekatere večje živali te vrste dolge do pol metra. Lotijo se tudi človeka. Vendar imajo v mačkah velikanskega sovražnika.

Napitnine bodo odpravili s posebno postavo, katero pripravljajo na Francozem. S to postavo se bo ukvarjal parlament že na prihodnjih sejah.

Potres so čutili v Lizboni 20. aprila po polnoči. Potres je bil močan ter ga je spremljalo podzemeljsko bobnenje.

Snežni plazovi so še vedno nevarni. To se kaže pri 4 smučarjih iz Gradca, med njimi neki Mahon in Stopar, ki so pretekle dni vrtoglavi po alpskih Alpah. Stoparja in še enega plaz ni zasul, med tem ko je Mahona zasulo, a sta ga tovariša kmalu izkopal. Četrtega pa je plaz zanesel 300 m daleč. Toda tovariši so ga izkopal ter hudo poškodovanega odpeljali v bližnjo bolnišnico.

Na Semmeringu nameravajo napraviti veliko mednarodno letališče.

Lakota na Kitajskem vedno bolj razsaja. Suša je vedno večja, vode in hrane vedno manj. Sedaj je med nesrečniki začel razsajati legar.

Slon na Poljskem rojen. V živalnem vrtu v Varšavi je alonica vrgla mladiča. Ta je v teku enega stoletja dvanajsti mladi slon, ki je prišel na svet v ujetništvu.

ZA BOLNIKE S SLADKORNO BOLEZNIJO:

Juha v kozarcu.

Razrežes pol kilograma pustega volovskega mesa na kocke in daš v kozarec za vkuvavanje s pokrovom; doliješ 3 žlice mrzle vode in zapreš kozarec. Kozarec z mesom in vodo postaviš v lonec z gorko vodo, pustiš, da se počasi kuha in kuhaš dalje 2—3 ure. Potem izlijes juho skozi prt in jo daš v skodelico. (Dobiš jo eno in pol skodelice.)

Smetana z jajcem.

Mešaš pet rumenjakov in nekaj saharina, da se peni; primešaš en četrt litra vtepeno smetano in kaneš v to malo česnjavega likerja ali maraheka in daš v kozarčih na mizo. (Tudi za oslabele in jetične ter srčno bolne in bolnike s slabim želodcem, le da za te dodaš sladkorja in ne saharina.)

Angleška strojejska Irena Rimmington iz Sheffielda je tako srečna, da je bila kot zastopnica svojih tovarišic povabljena na kraljevo kronanje.

Kraljevski obed iz 1245 jedil

Angleški kuharji imajo sedaj slabe čase, ker jih tarejo velike skrbi, kako bi ob kronanju svojega kralja zanesljivo in spodobno dokazali svojo sposobnost. Jedilni list za častne goste na tem kronanju je že tiskan. Na zadnji strani tega jedilnega lista pa je natisnjenih tudi nekaj jedilnih listov iz prejšnjih stoletij. Moderni kuharji, ki so kaj takega brali so bili soglasnega mnenja, da se bodo morali pošteno potiti, če bodo hoteli pripraviti kaj količkaj podobnega starim elavnostnim obedom.

Angleži so v vseh stvareh trdno drže starih tradicij. Zato hočejo, kolikor je seveda mogoče, tudi pri obedih ob kraljevskih kronanjih posnemati svoje prednike. To bo pa res težko, kakor kažejo tle stari zgledi.

Ko so na primer kronali Edvarda I. so zaklali nič manj kakor 380 volov, 430 ovac, 450 prašičev, 90 svinj ter 20.000 glav perutnine. Takrat je moralo kuhati kar 2000 kuharjev. In župani iz 12 različnih deželnih okrajev so morali skrbeti, da je ta količina živeža pravočasno prišla v London.

Kralj Henrik V. je imel to smolo, da je njegovo kronanje bilo ravno za postni čas. Zaradi tega pa je odredil, da morajo na mizo priti same postne jedi, med njimi kar eto vrst rib. Na mizo so prišle jegulje, ščuke, postrvi, rami, raki in mnogo drugih rib. Kavijarja pa ni bilo, ker ga takrat še niso poznali. Tudi ostrig takrat še niso jedli, zato se ne čudimo, če jih ni bilo na takratnem jedilnem listu. Sicer pa so bile na mizi vse tedaj znane ribe jedi.

Slavnostni banket na kronanju Henrika VI. se je začel z nekako »rdečo juho«. Kako je bila ta sestavljena, nam ni znano. Pač pa je znano, da so v tej juhi plaval levi, narejeni iz pastetnega testa. Sploh so takrat na razna jedila in peciva radi dajali okraske z raznimi simboličnimi slikami ali izreki.

Vse kraljevske obede pa je brez dvoma daleč prekosil obed ob kronanju kralja Jakoba II. Ta kralj je dal postaviti na mizo pred svoje goste nič manj kakor 1245 jedil. Kraljevi kuharski mojster Patrik Lamb je sam napravil 99 mrzlih jedil, katere so nosili na mizo za tako zvano »prvo rihtos«. Zato je potem prišlo na mizo 76 različnih jedil, kakor fazani, jerebice in divje race. Kralj sam pa, ki je zelo rad veliko in dobro jedel, je najrajši imel svinjski in jelenji jezik, katerih je prišlo na mizo nekaj stotin. Zraven tega so servirali bolonjske klobase, svinjeko žolico, puding iz zelja, torto

